

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse osalise lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 29.10.2024, Tartu

Koostaja ametinimetus ja nimi: ringkonnaprokurör Kairi Kaldoja

Ametiasutuse nimi: Lõuna Ringkonnaprokuratuur

Kriminaalasja number: 23260100106

Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 281 lg 2

Kahtlustatava nimi (isikukood): xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxxxx

(registrikood xxxxxxxx)

Xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxx-le on esitatud kahtlustus KarS § 281 lg 2 järgi kvalifitseeritavas kuriteos, s.o äriregistri pidajale ebaõigete andmete esitamises.

Perioodil 01.10.2022 kuni 06.08.2023 esitas xxxxxxxx xxxxxxxxxx xxxxxxxxxx, mille juhatuse liige sellel ajaperioodil oli xxxx xxxxxxxxxx, äriregistrile andmeid erakonda sissearvamiste kohta. Nimelt tegi xxxxxxxx xxxxxxxxxx xxxxxxxxxx erakonna liikmete erakonda sissearvamise kanded Registrite ja Infosüsteemide Keskuse ettevõtjaportaalis xxxxxxxx xxxxxxxxxx xxxxxxxxxx nimekirja 11 inimese kohta, omamata selliste kannete tegemiseks seaduslikku alust. Need inimesed ei olnud esitanud avaldust sel perioodil erakonda xxxxxxxx xxxxxxxxxx xxxxxxxxxx astumiseks. Kuivõrd tegu oli toime pandud mh ka juriidilise isiku huvides KarS § 14 mõistes, siis pani xxxxxxxx xxxxxxxxxx xxxxxxxxxx toime KarS § 281 lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteo, s.o äriregistri pidajale ebaõigete andmete esitamise.

Arvestades toimepandud tegu, kahtlustatava isikut, teo toimepanemise asjaolusid ja ka õiguskorra kaitsmise huvisid, leiab prokurör, et kriminaalmenetlus xxxxxxxx xxxxxxxxxx xxxxxxxxxx suhtes on võimalik lõpetada KrMS § 202 sätete kohaldamisega.

Kriminaalmenetluse alustamine KrMS § 6 kohaselt ei sea obligatoorseks süüdimõistva kohtuotsuse taotlemist. Võimalus on ka kriminaalmenetlus lõpetada otstarbekuse kaalutlusel KrMS § 202 kohaldamisega. Ka sellisel viisil kriminaalmenetluse lõpetamise eelduseks on teo karistatavuse üldiste eelduste (süüteo koosseisu, õigusvastasuse, süü) tuvastamine kahtlustatava käitumises. Antud juhul on prokuröri hinnangul need eeldused tuvastatud, tõendid kinnitavad kahtlustatava süüd KarS § 281 lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises.

KrMS § 202 kohaldamise kaalumisel tuleb hinnata toimepanija süü suurust talle etteheidetavas teos. Süü suuruse hindamisel on oluline isiku teo panus kuriteo toimepanemisel, tekitatud kahju liik ja suurus, aga ka seadusandja sätestatud sanktsioonimäär. KarS § 281 puhul on tegemist teise astme kuriteoga, mille sanktsioon füüsilisele isikule (juriidilise isiku puhul erinevad karistusliigid puuduvad) on rahaline karistus või kuni kaheaastane vangistus. Järelikult on tegemist kuriteoga, mille toimepannud isiku süüd saab pidada väikeseks, kuna seadusandja poolt ettenähtud madalamad sanktsioonimäärad viitavad väiksemale süüle.

Süü suuruse hindamisel võtab prokurör arvesse ka kahtlustatava käitumist menetluse vältel. XXXXXXXX XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX on oma praeguse juhatuse asendusliikme XXXX XXXXXXXXXX-i läbi teinud menetluses igakülgset koostööd ja avaldanud valmidust teha seda ka edaspidi. Juriidilise isikusüü suuruse hindamisel tuleb arvesse võtta ka seda, et XXXX XXXXXXXXXX-i ei valinud erakonna juhiks mitte liikmed ise, vaid juhatuse liikmeks määras teda kohus. Erakonna jaoks oli periood keeruline ja kahtlustuses etteheidetavad teod pani XXXX XXXXXXXXXX toime küll juriidilise isiku huvides, kuid ainuisikuliselt, saamata selleks kellegi heakskiitu. See vähendab prokuröri hinnangul ka süü suurust ning juriidilise isiku süüd saab pidada pigem väikeseks.

KrMS § 202 seab menetluse lõpetamise tingimuseks ka avaliku menetlushuvi puudumise. Prokurör on seisukohal, et süü suurus ning avalik menetlushuvi on teineteisega väga lähedalt seotud. Iga konkreetse juhtumi puhul on oluline eraldi kaaluda, kas kriminaalmenetluse jätkamisest on võimalik loobuda, arvestades teo toimepanija süü suurust ning ka üld- ja eripreventiivseid kaalutlusi.

Hetkel ei ole põhjust arvata, et XXXXXXXX XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX võiks toime panna uusi kuritegusid. Erakonda juhib juhatuse asendusliige, kes tegeleb raamatupidamise korraldamise ja tegevuste planeerimise, aga ka uute liikmete vastuvõtmisega. Erakonda uute liikmete vastuvõtmine käib nende nõuetekohase sooviavalduse alusel. Samuti juhendatakse erakonna liikmeid, kes selleks soovi avaldavad, kuidas erakonnast lahkuda. Järelikult ei ole XXXXXXXX XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX kriminaalkorras karistamine vajalik, et võimalikke uusi õigusrikkumisi ära hoida.

Samuti ei ole kriminaalkaristus vältimatult vajalik üldpreventiivsetel kaalutlustel. Tegemist ei ole sellise kuriteo ega kriminaalasjaga, kus kahjustatud õigushüve kaitsmiseks oleks vajalik menetluse jätkamine kõigi kahtlustatavate suhtes. XXXXXXXX XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX on oma praeguse juhatuse asendusliikme läbi oma eksimust mõistnud ning korraldab uute liikmete erakonda arvamist edaspidi reeglipäraselt. Kriminaalmenetlus jätkub XXXX XXXXXXXXXX-i suhtes ja seega saab lõpliku hinnangu teole ning selle karistamisväärsusele ja süü suurusele anda edasise kriminaalmenetluse käigus.

Samuti ei ole tegemist kriminaalasjaga, mille suhtes avalikkusel peaks olema kõrgendatud huvi igal juhul kõigile kahtlustatavatele kriminaalkaristused mõista.

Avalikku menetlushuvi ei saa jaatada üksnes sellelt pinnalt, et XXXXXXXX XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX on erakond, mis tähendab automaatselt osalemist avalikus elus ja võimalusel riigivalitsemises. Avalik huvi ja avalik menetlushuvi kriminaalasja menetluse jätkumise suhtes ei ole sünonüümid. Prokurör on seisukohal, et avalik menetlushuvi võib asjas puududa ka juhul, kui avalik huvi on olemas. Praegu on tegemist just sellise juhtumiga, kus avalik menetlushuvi süüdlase karistamise suhtes puudub isegi juhul, kui avalik huvi erakonna toime pandud kuriteo suhtes võib olemas olla. Eesti poliitilises elus on ka varem näiteid, kus erakond on juriidilise isikuna pannud toime kuriteo, saanud ka kriminaalkorras karistada, ent see ei ole üld- ega eripreventiivseid eesmärke täitnud. Praegu on prokurör seisukohal, et preventiivsed eesmärgid saab täita ka kriminaalmenetluse lõpetamisega otstarbekuse põhimõttel.

Seega arvestades, et kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu, kahtlustatava süü ei ole suur, kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi ning KarS § 56 lg 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid on võimalik saavutada kahtlustatavat kriminaalvastutusele võtmata, leiab prokurör, et käesolevas kriminaalasjas on võimalik kohaldada KrMS § 202 sätteid ning kriminaalmenetlus osaliselt lõpetada.

KrMS § 202 lg 7 kohaselt võib KrMS § 202 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse. KarS § 281 lg 2 näeb karistusena ette rahalise karistuse. Seega võib antud juhul kriminaalasjas menetluse lõpetada prokuratuur.

KrMS § 202 lg 2 p 2 alusel määrab prokurör XXXXXXXX XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX-le kohustuse maksta riigituludesse 600 eurot. Erakonna seadusliku esindaja edastatud andmetel on erakonna majanduslik seis väga keeruline ja rahaliste kohustuste täitmine raskendatud. Erakonna igakuine

tulu on riigipoolne toetus 2500 eurot, mis kulub peaaegu täies ulatuses erakonna töötaja töötasu ja jooksvate kulude peale. Erakond on püüdnud uuesti tegutsema hakata ning seda selliselt, et edasised õigusrikkumised oleksid välistatud. Mitmeid rahalisi kohustusi tasub erakond viivitusega. XXXXXXXX XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX varalist võimekust arvestades on prokuröri hinnangul põhjendatud määrata riigituludesse makstavaks summaks 600 eurot. See summa on prokuröri hinnangul kahtlustatava mõjutamiseks piisav. Rahasumma tasumise tähtjaks on erakonna majanduslikku seisu arvestades otstarbekas määrata 6 kuud.

Juhindudes KrMS § 202 lg 1, 2 ja 7 ning 206, ringkonnaprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 23260100106 menetlus XXXXXXXX XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX (registrikood XXXXXXXX) suhtes.

2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg:

- maksta riigituludesse 600 eurot, tasumise tähtjaks määrata 29.04.2025.

Tasumist puudutavad dokumendid (arve- ja viitnumbrid jms) on edastatud eraldi failina.

3. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: seiskoht võetakse kriminaalasja edasise menetluse käigus.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kairi Kaldoja

Olen kohustusega nõus, mulle on selgitatud, et kui ma ei täida määruses määratud kohustust, siis prokuratuur uuendab kriminaalmenetluse. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sain kätte 29.10.2024.

(allkirjastatud digitaalselt)

XXXXX XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXX XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX seaduslik esindaja